

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valeriu Doagă
Nicolae Clima, Andrei Harghel,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Eremia Dumitru, în pricina privind derularea procedurii falimentului față de ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2013, prin care a fost admisă cererea de validare a popririi,

CONSTATĂ:

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2013, a fost intentată procedura de faliment față de ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin”, fiind desemnat în funcția de lichidator ÎI „Muntean Corneliu”.

Pe parcursul derulării procedurii falimentului, lichidatorul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” Muntean Corneliu a înianat instanței de insolvabilitate o cerere de validare a popririi împotriva lui Eremia Dumitru, prin care a solicitat încasarea datoriei pentru folosirea terenului aferent.

În motivarea cererii, solicitantul a menționat că, deoarece nu a fost încheiat un contract de arendă a terenului aferent și conducându-se de prevederile Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Eremia Dumitru urmează să achite plata anuală (anul 2012) pentru folosirea terenului aferent construcțiilor cumpărte la licitație, în sumă de 6293,48 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2013 a fost admisă cererea de validare a popririi, fiind dispusă încasarea de la Eremia Dumitru în favoarea ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” în procedura falimentului suma de 6 293,48 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a invocat prevederile art. 126 alin. (1), (2) și (11) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, art. 572 alin. (2) CC și art. 10 alin. (11) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997, menționînd că Eremia Dumitru nu a încheiat contract de arendă a terenului aferent imobilului său, care este proprietate publică a statului și sa aflat în gestiunea economică a ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” pînă la 03.01.2013.

Considerînd ilegală hotărîrea instanței de insolvabilitate, la 19.07.2013, Eremia Dumitru a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 04.07.2013 și emiterea unei noi hotărîri de desființare a popririi în sumă de 6 293,48 lei.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că nu are nici o obligație față de ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin”, iar între ei nu există nici un raport juridic, pentru a putea fi instituită poprirea în sumă de 6 239,48 lei în privința sa.

La fel, a susținut că instanța a interpretat eroant prevederile Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului nr. 1308 din 25.07.1997, deoarece art. 10¹ stabilește că aceste plăți se achită consiliilor locale și nu altor organe.

Lichidatorul Muntean Corneliu a depus referință pe marginea recursului declarat, prin care a solicitat respingerea lui ca neîntemeiat.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva hotărîrii date în instanța de fond și verificînd, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul conchide că recursul declarat de Eremia Dumitru este întemeiat și urmează a fi admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o hotărîre nouă.

În conformitate cu art. 239 - 240 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. La adoptarea hotărîrii, instanța judecătorească, în limitele pretențiilor invocate, apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În acest sens, Colegiul atenționează că norma de drept indicată impune instanței de judecată exigențe privind studierea minuțioasă a situației de fapt a chestiunii supuse judecării și încadrarea corectă de drept.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Hotărîrea recurată a fost adoptată de Curtea de Apel Chișinău la 04.07.2013.

Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 a intrat în vigoare la 14.03.2013.

Prin urmare, la momentul adoptării hotărîrii recurate, în vigoare era Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, aplicabilă speței și, prin prisma căreia, Colegiul v-a verifica legalitatea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2012.

Analizînd materialele cauzei în raport cu criticile formulate în recurs, Colegiul conchide că, hotărîrea recurată a fost adoptată cu interpretarea eronată a legii.

Potrivit art. 126 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț

sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolabilitate/faliment asupra debitorului.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolabilitate, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Pornind de la prevederile legale evocate, Colegiul constată că sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești care sînt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente.

În acest sens, instanța de recurs reține că Eremia Dumitru nu se află în careva raporturi juridice cu ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin”, fapt corect invocat și de recurent, dar neglijat de instanța de insolabilitate.

Mai mult ca atît, solicitantul nu a prezentat probe în confirmarea faptului că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, contrar prevederilor art. 126 alin. (11) al Legii insolabilității.

În același timp, Colegiul constată că, la baza cererii de validare a popririi, lichidatorul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” a plasat prevederile art. 10 alin. (11) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului nr. 1308 din 25.07.1997.

Potrivit acestei norme de drept, pentru terenurile proprietate publică aferente obiectivelor privatizate sau care se privatizează, obiectivelor private, precum și construcțiilor nefinalizate, plata anuală de arendă se stabilește în procente, din prețul normativ calculat pentru terenurile aferente cu destinație respectivă, după cum urmează: 2% – pentru municipiul Chișinău inclusiv localitățile care intră în componența acestuia.

Pornind de la prevederile legale menționate, Colegiul constată cu certitudine că norma în cauză reglementează quantumul plății anuale **de arendă** pentru terenurile proprietate publică aferente obiectivelor privatizate sau care se privatizează, obiectivelor private, precum și construcțiilor nefinalizate.

Or, în situația din speță, relațiile de arendă lipsesc, fapt confirmat de însăși intimat.

Mai mult ca atât, raporturile litigioase nici nu cad sub aria de reglementare a Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997.

În context, terenul pentru care administratorul insolvabilității Muntean Corneliu a solicitat plata referitoare la folosirea lui, este proprietate publică și este gestionat de o întreprindere stat.

Prin urmare, întreprinderea de stat nu se echivalează cu organele administrației publice locale (consiliile locale), care au acest drept de a stabili unilateral plata pentru folosirea terenurilor nominalizate și nici nu beneficiază de asemenea drepturi în temeiul legii menționate.

În conformitate cu prevederile art. 10¹ alin. (1) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997, în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală de arendă, calculată conform art.10 alin.(11), și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului, calculat pentru destinația respectivă. Plata specificată va fi încasată, în termenele fixate de consiliile locale, pentru perioada care urmează momentului adoptării de către consiliul local a deciziei corespunzătoare până la încheierea contractului de vânzare-cumpărare sau de arendă.

Prin urmare, Colegiul conchide că Eremia Dumitru nu are nici o obligație de plată pentru terenul aferent clădirii procurate la licitație.

În această ordine de idei, invocarea de către lichidatorul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” a temeiului legal prevăzut la art. 10 alin. (11) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25.07.1997, în susținerea cerinței de validare a popririi, nu constituie probă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului în sensul art. 126 alin. (11) al Legii insolabilității.

În acest sens, instanța de recurs constată netemeinicia cerinței lichidatorului ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” Muntean Corneliu cu privire la validarea popririi de încasare a sumei de 6 239,4 lei de la Eremia Dumitru.

În circumstanțele descrise, Colegiul conchide că prima instanță neîntemeiat a admis cererea de validare.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță, însă normele de drept material au fost interpretate și aplicate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărîrea primei instanțe și de a emite o nouă hotărîre prin care va decide desființarea popririi.

Ținînd cont de cele expuse și în conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Eremia Dumitru.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2013 și se adoptă o nouă hotărîre prin care se desființează poprirea privind încasarea de la Eremia Dumitru a sumei de 6 239,48 lei în beneficiul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național-Vin” în procedura falimentului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima

Andrei Harghel

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea